

Szerkesztőségi iroda:

R-szombat, Losonczy ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bármentetlen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatk vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 ft.
Fél évre . . . . . 2 ft.
Negyed évre . . . . . 1 ft.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonczy-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdmény-, nyiltér-
és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönbön minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

Márczius 15-ike.

Az élet küzdelmei teszik szilárdá a férfiu kebelét, ezek edzik meg akarateréjét, s képesítik lelki tehetségeit nagy eszmék, nagyszerű gondolatok megalkotására.

S ha ez áll egyesekre nézve, épen úgy elmondható bármely testületről, sőt egész nemzetekről is.

S a világ összes nemzetei között egyetlen egy sínes, melynek története szenvedés-teljesebb volna, mint a miénk; egyetlen egy sínes, mely a megpróbáltatásoknak oly mérvben és annyi időn át lett volna kitéve, mint a magyar. Hiszen az összes keresztyén-ségnek csak e g y G o l g o t h á j a van, míg hazánkban nincs egy halom, mely honfivértől ne ázott volna; nincsen egy völgy, melyben névtelen hősök porai ne nyugodnának; nincsen egy patak, folyó vagy folyam, melynek habjai könyttől vagy vértől, de legtöbbször mind a kettőtől ki ne áradtak volna.

Ezt írta Olio ama lapokra, melyeket Magyarország történetének neveznek s ennek egyik kiváló pontját jelölte meg ma 37 éve meg nem semmisülhető gránitoszloppal, melynek mindenik oldala tele van írva letörülhetetlen betűkkel.

Az, aki elolvassa, megtanulja belőle: miként kell a hazát szeretni.

Buzdító példákat találhat itt eleget, mert hiszen a felirat mindenik sora, sőt mindenik szava egy-egy letűnt csillagot juttat eszünkbe, melynek fénye hivatal lett volna boldogsággal árasztani el a négy folyam és hármaz bércz téreit, de a melyet kishitűség, ármanly oly korán megsemmisítettek.

Igen, mert a legnagyobb rész nem tudta, hogy kell szeretni a hazát s így engedte megfeszítettetni azokat, kik épen a nagy többségért áldoztak fel kényelmet, vagyont, méltóságot, boldogságot és életet.

Sokat szenvedett e nemzet, mert sok a é b r e d t ö n t u d a t r a; ezt hirdeti amaz oszlop tul-só fele.

Hanem e hősök, e letűnt félistenek porai betöltötték a levegőt; az általuk véghezvitt dicsőségek emléke elűzte a kétség és kishitűség fellegét egünk-ről, s „új nap fényre reánk annyi viszályok után.“ E nap a nemzeti önértzet, a nemzeti önismeret napja volt. Ennek sugárai tették hőssé a gyávát, bátorították a félénket s visszaadták a hitet, reményt

és bizalmat; ezek oszlatták fel azonjétkérget, melyet a nemzettestet alkotó retegek közé a hagyományok és megszokás alkottak századokon keresztül, s egyesítettek a honfi név alatt kicsinyt és nagyot, szegényt és gazdagot egyiránt.

Ez van írva az oszlopnak felénk néző oldalára lángoló betűkkel.

Csak hogy e lángnak fényét megirigyelte a világ, féltek hevétől azok, kik a szabadság, egyenlőség és testvériség ronjai fölé helyezték hatalmuk zsámolyát, s új felhők gyűltek a haza derült égére.

S a mi ezután következett, az a történelemé. — Mintha csak rég letűnt hősök tértek volna vissza szellemalakban, min szétörrik a szurony és kard, mit átfur, de meg nem sebesít a golyó.

„Rege-hősök láttattak élve.“

Két nagyhatalomnak kelle egyesülni, hogy e láng terjedése megakadályoztassék, de fényét egyesült erővel sem voltak képesek elhomályosítani.

Az árulást hívták segélyül, hogy ezélt érjenek. És győztek egy pillanatra. A csillagfény elhomályosult.

A Golgothák szaporodtak a földön, a szentek fent az égből.

Azt hitték a győzők, hogy vérnek s könnynek árjával lemoshatják amaz oszlopra irt neveket, pedig csak szaporították azok számát még fényesebbekkel.

Csak hogy e fényt nem volt szabad észrevennünk; hanem azért legalább képzeletben felé nézett minden igaz magyar, várva, melyik fog győzedelmeskedni: az erőszak-e vagy pedig a jog és igazság?

S a diadal utoljára is ezeké lőn, s lett a magyar szabad polgár a szabad hazában.

Ez is fel van már írva amaz oszlopon, a szabadság, egyenlőség s testvériség emlékoszlopán, melyen a honszeretet vesta-tüze ég.

És fog égni örökkön örökké, mert uralkodó és alattvaló vállvetett buzgalommal őrködnek a felett.

Ezekért becses nekünk ez oszlop s tanulságosak a reávésett sorok

E sorokról zengjen gyermekeink bölcsője felett az altató dajka-dal az édes anya ajkain, ezeket ismer-tessük meg a serdülő nemzedékkel, ezekről susogjon a völegény arájának s regéljen a nagypapa unokáinak; s a munkában kifáradt aggon boldogító öntudattal

hajtsa le fejét az örök álomra: hogy ha sirja fölé granitoszlopot nem emel is az utókor, de e fényből neki is jutand s a honfi kötelességek hű teljesítéséért jeltelen sirjára is fog esni egy sugár!

Ezért kell nekünk e napot mindenkor megszen-telni, mert e nap emléke tanít meg beanünket arra, hogy kell mindenkinek, ki Árpád örökén született, szeretni a hazát.

Hit, remény, bizalom, nemzeti önértzet s öntudat, szabadság, egyenlőség és testvériség ünnepe — márczius 15 — légy üdvözölve általunk!

Bodor István.

Gömör-Kishontmegye megyebizottsága Rimaszombatban 1885. évi mártius 30. s következő napjain tartandó tavaszi rendes közgyűlésének tárgysorozata.

1. Alispáni jelentés.
2. Kir. belügyminiszteri körrendelet a thatósági bizottság választott tagjai kiigazított névjegyzékének egybeállítására.
3. Kir. belügyminiszteri rendelet az alkalmazásban állott megyei közbiztonsági személyzet használatában volt fegyverek és szerelvények eladása tárgyában.
4. Kir. belügyminiszteri rendelet a m. házi pénztárról az 1884. év utolsó negyedére szerkesztett kimutatás tárgyában.
5. Kir. belügyminiszteri körrendelet az élelmezésre szolgáló kisebb élő állatokkal való bánásmód iránt a f. törvényhatóság által alkotott szabályrendelet tárgyában.
6. Kir. belügyminiszteri rendelet Nagyrőce város törzsvagyonát képező vagyon egy részének jövedelmezőbb elhelyezése tárgyában.
7. Kir. belügyminiszteri körrendelet a községi erdők fa-termésének eladása iránt kötött szerződések tárgyában.
8. Kir. belügyminiszteri körrendelet a községjegyzői szigorlat tárgyai és megtartási módja érdemében.
9. Kir. belügyminiszteri rendelet Nagyrőce városi gyám-pénztár 1883. évi állásáról szóló mérleg jóváhagyása tárgyában, és az 1884. évi mérleg felülvizsgálása.
10. Kir. belügyminiszteri rendelet az 1885. évi árva-és gyámhatósági kiadásokról szóló költségvetés jóváhagyása tárgyában.
11. Kir. belügyminiszteri rendelet a megyei tulajdont képező rimabrézói orvosi lak eladásának jóváhagyása iránt.
12. Kir. belügyminiszteri rendelet a rimaszécsi szbirói székhely kérdésében.
13. Kir. belügyminiszteri rendelet az ujonnan kiadott „Tolonecz rendszabály“ életbeléptetése tárgyában.
14. Kir. belügyminiszteri rendelet a rimaszombati földmives iskolánál Coburg herceg által tett egy alapítványi helyre vonatkozólag.

T Á R C Z A.

Mit tegyünk a közjó érdekében?*)

(Tekintettel a maatra és jövőre)

Azt a férfit szeretném ösmerni, a ki a hölgyeknek vállalkozik felolvasni és másról is tudna gondolkodni mint a hölgyekről. En se vagyok kivétel; a nőegyletekről írtam. De nagy itt a baj, ezt nem lehet felolvasni, mert a nőegyletekről vagy oly szépet kellene mondanom, a minőt csak bírok; vagy még ennél is szebbet. Már pedig én nem akarok senkit szembe dicsérni. rosszat meg, ha tudnék se mondhatnék — szembe. Csak ne volnék szombati születésű, akkor talán szokási tervemet is megvalósítottam volna. De így . . . ? hölgyek elől megfutni? jobban restelném, mintha nevét hagynám ki valakinek a béli tudósításból. Hogy pedig szombaton és nem hétfőn születtem, arra nem is gondoltam, hogy e végett még írnom is kell valaha.

De végre is, miután hosszas gondolkodás után kisütöttem, hogy nem tudok gondolkodni; rögtön íráshoz ültem és erőből rögtön eszembe jutott, midőn Ujlakon jártam a kiadóni a közjó érdekében.

Ugyanis volt Ujlakon egy műkedvelő- és a többi között egy nőegylet is. Gyula barátom annak rendes tagja, a többinek meg tiszteltbeli rendkívüli rendetlen tagja volt. Volt szegénynek egy jegyese is. Tetszenek tudni, mit jelent az más szóval, ha egy hölgyről társaságban azt mondjuk „elég szép.“ Én nem akarok a közjó érdekében rószát mondani senkiről, de csak elég szép se volt a Lujza kisasszony. Gyulát és Lujzát felkérték közreműködésre. Gyula egy időben mindig a

*) Felolvasatott a f. hó 7-én tartott hangverseny alkalmával, szerzője Marsó Károly ur által.

legunalmasabb szerelmes szerepeket játszotta, most is egy ilyen tisztelet meg, mire dühbe jött és egész röviden kijelentette, „hogy ő már jegyet váltott és így nem bolond, hogy többet szerelmes legyen.“ Így bizták meg, és így fogadta el aztán a kellekék beszerzését, t. i. ő szedte össze a hősöket, carmint és rizsport; ő — kereste fel a szerelmeseket, — szakált és bajuszt; vett lámpát, flasromot csipkét, kötelet, bort, szöveget és mindent, ami az előadáshoz kellett; neki kellett írni a sikerült mulatságról, fedezni a valószínű deficitet; névsorát összeírni a megjelent hölgyeknek; fogadni a vasuton jövő vendégeket a közjó érdekében.

Mikor már Gyula mindent összeszedett, elment Lujzához, hogy elkísérje a próbára. De kérem ő nem megy, mert nincs itthon a néni, ő meg a g a r d e s - d a m e s nélkül nem megy. Hát ilyenek még a jegyesek is! Ha majd elmarad az előadás, tessék megvizsgálni azt a cipőtlen gyermeket — legyen türelmessel — a gardes-dames az oka. Annyi bizonyos, hogy minden úgy van jól a hogy van, kivéve a gardes-dames intézményt. Most minden mulatság és jókedv addig tart, míg a gardes-dames-oknak tetszik. E bajon segíteni a nőegyletek hivatalához tartozik. Lehetne például a nőegyletek minden mulatságra egy gondnoknót kisorsolói, a kinek, — mivel egy gondnoknóra úgy sem hallgatnának a fiatalok. — tehát az a szigorú meghagyása lenne az egylettől, hogy igyekezzék a mulatságot lehetőleg megnyújtani, hogy pedig ezt maga is kitarítani képes legyen: a gondnoknók mindig a fiatal asszonyok közül lennének választandók, előnybe részesítvén persze azokat, akik maguk is táncosnók.

Ha a nőegyletek ilyeneken fognak munkálkodni, csak megelőzik korukat mert a jövő század úgy is el fogja mosni ez ősi intézményt; mert csak 100 év múlva is, mit tetszenek gondolni, milyen lesz csak városunk is 100 év múlva? Erre könnyű felelni, mert épen olyan lesz mint most; azt

azonban nem merem mondani, hogy nem fognak tanácskozni a jánosii utcakövezet meghosszabításán. A társadalmi állapotok azonban bizonyos, hogy nagy változáson fognak átmenni, mert a nők és férfiak egyenlő állásokban levén a társadalomban elfoglalva; nagyon természetes, hogy a férfiak is gardes-damesokkal fognak bálókba járni. Tessék mármint elképzelni, hogy fogja az magát kivenni, midőn egy szakálos, bajuszos fiatal ember szemlesütve, zavartan fog a gardes-dames-al a bálterembe lépni. Nagyon valószínű, hogy ezt soká a férfiak tűrni nem fogják, akkor pedig a nők is kivonják magukat alóla; szóval a gardes-dames intézményen változtatni kell, a közjó érdekében.

Hogy a tárgyra térjek, ott hagytuk el, hogy Gyulának kellett a vasutnál a vendégeket fogadni, pedig nem tréfa ám az ottan. Gyalogut nincsen ott az indóházhoz és életveszélyes ugrások és kerülgetésekkel lehetett — kivált este — mozogni. Fel volt őt lámpa is állítva, de csak akkor gyújtották meg, ha a n a p t á r b a n v o l t s e t é t s é g; különben a ki még csak az utárokba esett és szerencsésen, az kétszeresen szerencsés volt, mert először mármint tudta hol az ut, és merre kell menni, másodsor ottan mindig kisebb a sár, mint az uton. Hát ha még égett a lámpák? akkor még a ki soh'se dalolt is, önkénytelen azt dudolta: „Édes rózsám gyujtsd gyertyát“ stb. A városba is bajos volt a járás, mert épen vásár is volt; a gyalog járdán vannak a szekerek, sátrak, tulipántos ládák. A fő vendéglőbe, ahol a próbákat tartották, a földszint ki volt adva főmérésnek; a terem feljártánál hordják a zabot, kávé, — borseprőt és a regálás bortól oda lett — embereket. Gyulának kellett mindezekre vigyázni, hogy ne legyen fennakadás, mert megtörtént, hogy egyik előadásnál a fő szerelmesnő alig juthatott fel, mert épen hordókat gurítottak. No ez nálunk hál' Istennek nem így van, az igaz, hogy ottan nincsen pótdadó és ez . . . a közjó érdekében.

15. Kir. belügyminiszteri rendelet a nyustyai körorvosi választás megsemmisítése tárgyában.

16. Földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteri rendelet a rimaszombati földmívelési miniszteri rendelet a rimaszombati földmívelési miniszteri rendelet által tett egy alapítványi helyre vonatkozólag.

17. Honvédelmi miniszteri leirata a honvédelmi tárczáknak br. Fejérvy Geza által lett átvétele tárgyában.

18. Közmunka és közlekedési kir. miniszter leirata gr. Andrassy Manó berzetei vasgyára érdekében építendő vasúti kitérő illetve rakodó hely létesítése tárgyában.

19. Közmunka és közlekedési kir. miniszter leirata a törvényhatósági utak stb. felett kötendő építési, javítási szerződések jóváhagyása érdekében.

20. Brassó megye közönségének a községjegyzői szigorlat tárgyában a képviselőházhoz intézett felirata.

21. Tolnamegye közönségének átirata a honfoglalás ezredéves ünnepélyének emelése érdekében.

22. Nógrádmegye közönségének átirata a földtulajdonosok által birtokaik belsejében talált ásványok tulajdonjoga tárgyában a képviselőházhoz intézett felirata.

23. Baranyamegye közönségének átirata a közigazgatás reformálását célzó torontalmegyei felirat érdemében.

24. Zemplénmegye közönségének átirata a törvényhatóságoknak a felsőházbani képviseltetésére irányított felirata pártolása iránt.

25. Versecz város közönségének átirata a földadó módosítását kérő feliratok pártolása iránt.

26. Szatmár-Németi város közönségének átirata a községi illetőség tárgyában tett feliratok pártolása iránt.

27. Selmec és Belsőbánya városok felhívása a felvidéki magyar közművelődési egyesület érdekében.

28. Rimaszombati város pártoló felirata a közmunka és közlekedési miniszteriumhoz a városi tisztviselők részére vasúti díjmérséklés engedélyezése iránt.

29. Országos magyar gazdasági egyesület megkeresése az iskolai takarékpénztárak intézményének terjesztése érdekében.

30. Abauj-tornamegyei gazd. egyesület megkeresése a kaszai gazd. tanintézet emelése érdekében.

31. Temesvári magyar nyelv terjesztő egyesület megkeresése tagjai számára gyarapítása iránt.

32. A megyei közigazgatási bizottságnak az 1884. év II. k. felől szerkesztett feléves jelentése a különböző közig. ágak állapotáról.

33. Számvizsgáló bizottság jelentése a különböző pénztárak vizsgálatáról.

34. A pelsőzei megyeháznak javító-intézeté átalakításának ügye.

35. Az 1884. évben felhasznált irodai szerekről szóló számadások.

36. Tornallyai m. orvosilag kiigazítása felülvizsgálatáról felvett jegyzőkönyv.

37. Rimaszombati járás 1884. évi közmunkája átvételéről szóló kimutatás.

38. Nagy-Röczei járás 1884. évi közmunkája átvételéről szóló kimutatás.

39. Rimaszécsi járás 1884. évi közmunkája átvételéről szóló kimutatás.

40. Rozsnyói járás 1884. évi közmunkája átvételéről szóló kimutatás.

41. Pelsőz város f. évi közmunkájából 4 frt 50 krnak törlesztés hozatala iránti kérvénye.

42. Rozsnyó község f. évi közmunkájából 6 frtnak törlesztés hozatala iránti kérvény.

43. Rimaszombati város 1884. évi közmunkájából 4 frt 50 krnak törlesztés hozatala iránti kérvény.

44. Az 1885. évi utfenntartási előirányzat-, közmunka- és válság kimutatás, 1884. évi közmunka lerovásáról szóló kimutatás és 1881. évi utfenntartási számadásokról.

45. Rimaszombati város területén elszállásolt katonaság és ménlepel létszámát előtűntető kimutatások.

46. Szolgabírói jelentés a serkei orvosilag eladása alkalmával letett 83 frt bánatpénz tárgyában.

47. Meleghegy-bugyikfali utzakasz járhatatlan részének kiépítésére vonatkozólag Beliczay László főmérnök által bemutatott számadás.

48. Az árlejtő bizottság elnökének jelentése a szolgáló-személyzet ruházata, irodaszerek, világítási anyagok szállításának biztosítására megtartott árlejtés eredményéről.

49. Megyeházi 6. sz. pinzehelyiség bérlőjének bérléngedés iránti kérvénye.

Hogy a tárgyra térjek, ott hagytuk el, hogy Gyulát és jegyesét felkérték közreműködésre. Lujza is elfogadta egész nyugodtan, mert attól sem kellett tartani, hogy az előadásról kíméletlen kritika jelenjen meg, aztán a próbák kellemes szórakozást nyújtanak és az ösmerkedésre is nagy hatással vannak: mert azt csak nem lehet ösmerkedésnek tekinteni, midőn a fiatal ember csak bába látja a hölgyeket és ő rohan feléjük és másnap csak lábán érzi, hogy ismerkedett; vagy midőn ő rohanják meg jótékony sorsjegyekkel és másnap csak megkönnyebbült szívén, azaz hogy tárczáján érzi az ismeretséget? E dolgon első sorban segíteni kell és pedig az által, hogy a látogatás óráit nem korlátozzuk. Megérzik ennek hatása a növegyeleti gyűléseken is, midőn — a déli órák felé — mindent meglehet szavaztatni, csak hogy a hölgyek a látogatás óráiban otthon lehessenek. E végett czélszerű lenne behozni, hogy a hölgyek a gyűléseken is fogadhassanak vendégeket. — Ezek mind sürgős tenni valók, mert a jövő században e tekintetben is szerencsésebbek lesznek a hölgyek és férfiak egyaránt; mikor alispánok, főjegyzők, főmérnökök és miniszteri tanácsosok esinos hölgyek lesznek: akkor boldogság lesz a jegyzőnek, segédmérnöknek és fogalmazónak lenni. Midőn a esinos bankigazgatókat mások fogják megszoktatni, vagy midőn a kovácsok a léghajót fogják vasalgatni és a svéd gyufát mindenki maga fogja Svédországból „pakli” számba haza hordani, akkor még a városunk utcáit is lehet majd fásítani, mert nem lesz szükség ostor nyélre.

Jelenleg mi azt az időt éljük, ha öröm ér mulatunk örömmünkben, ha nagy bánat ér: nagyot mulatunk bánatunkban. Ha ezt már ösapúnk is így kezdték volna, hogy minden félig leégett faluháza javára aránylag annyit táncoltak volna és annyit szorongtak volna a cigány előtt, mint mi: úgy „a mohácsi esatában elesettek árvaí és özvegyei részére rendezett jótékonyezélu felülfii-

50. Betlér, Nadabula községek kérvénye a rozsnóy-betléri partos utvonal áthelyezése kérdésében.

51. Szolgabírói jelentés a süvelei utépítés alkalmából felmerült számadási maradvány tárgyában.

52. Dobsina város 1883. évi gyámpénztári mérlegének felülvizsgálásáról szóló számvévi jelentés.

53. Maklár István közmunkája leszállítása iránti kérvénye.

54. Kubinyi Sándor és Pazár Miklós utbiztosoknak a teljesített rendkívüli munkálatokért 25—25 forintnyi jutalomban részesítése.

55. Barto Judith kórházi ápolási költségének elengedése iránti kérvény.

56. Garamszögi Tanko Zsuzsanna kórházi költségeinek be nem hajthatásáról szóló szbírói jelentés.

57. Hlavistye patak szabályozása ügyében beadott bizottsági jelentés és vélemény.

58. Rozsnóy város 1884. évi gyámpénztári mérlege.

59. Kokova, Forgácsfala, Antalfala, Drabszko, Gyubákó, Otilia, Dolina, Gyurkóka szervezésének ügye.

60. Szolgabírói jelentés a Polonka község activ követelezése tárgyában.

61. Jolsván állandósítani tervezett kéményseprői ipar.

62. Polonka nagy község 1883. évi költségeloirányzata.

63. Dobsinai képviselőtestület határozata egy algymnasium felállításának ügyében.

64. Rozsnóyi polgármester felebbezése a marhaitatás tárgyában hozott képviselőtestületi határozat ellen.

65. Csetnek város képviselőtestületének a városi szűlésznő fizetésének meghatározása tárgyában.

66. Pósa Imre m. biz. tag elhalálozásáról szóló szolgabírói jelentés.

67. Id. Majomi János és Csesznok István ellen fennálló kórházi követelések törlése iránti t. ügyészi vélemény.

68. Több megyebeli illetőségű kórházi ápoltakért a gyógyalaplól előlegezett s behajthatlan költségek törlése iránti al-számvévi vélemény.

69. Dekker Frigyes állatorvosi oklevelének kihirdetése.

70. Dr. Fodor Béla orvostudori oklevelének kihirdetése.

71. Dr. Seiler Károly orvostudori oklevelének kihirdetése.

72. Szöllősy Teréz szűlésznői oklevelének kihirdetése.

73. Lichtig Róza szűlésznői oklevelének kihirdetése.

Ezekon kívül még több, a közgyűlés határuapjáig beérkező és közgyűlési elintézését igénylő ügyek.

Közgazdaság.

Miként lehet több tejrre a tehenek ugyanazon tartása mellett szert tenni egy krajczárnyi több kiadás nélkül a fejős tehenek okszerű kezelése által:

A tehén a tejnyerés és borju nevelés czéljából tartatik. A tej a háztartás egyik fő nélkülözhetlen jelképe, a mindennapi szükséglet fedezetére elkerülhetlenül szükséges, azért nem kis fontosságu eljárásnak tartom azt, (kivált a kisbirtokos telkes gazdáknak nézve.) melynek gyakorlatban vételével egyforma, egyenlő ugyanazon tartás mellett is 1 tehén 1 $\frac{1}{2}$ —2—4 liter tejjel többet ad naponta, mint a mostani szokásos kezelés mellett.

Ez nem megvetendő dolog sem a szegény ember háztartására, sem borjuja felnevelésére, sőt a mostani válságos időkben nem lehet közönyös a jómódu gazdára nézve sem akkor, midőn ezen tejszaporulat 1 krajczáron sem, csupán egy kis gondba kerül.

A fejőstehenek körül ezen okszerű eljárással kívánom a tisztelt gazdasszonyainkat s gazdáinkat megismertetni, mely eljárást csak néhány hettel ezelőtt fedezték fel s gyakorlatilag igen hasznosnak tapasztalták, oly annyira, hogy a tejtermelést — a teheneknek egyforma tartása mellett is — képes $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{4}$ megszaporítani, ezen eljárás a tehenek okszerű, nem tul-hideg vizzel, de 6—8 Reumurfoku vizzel itatásából áll. (melyet könnyen elérhetünk: ha a tehének reggeli italjához szükségeltető ivóvizet az ölben elhelyezett kádban vagy hordóban már este belé öntjük s reggelig a meleg ölben állani hagyjuk, s reggeli itatáskor ezen vizet használjuk fel; az ölben álló kiüresedett vizedényeket reggel tele töltjük s esti itatásra használjuk fel, minthogy pedig a víz igen nagy gáz beszívó tehetséggel bír, igen tanácsos a vízi edények tetejét deszka fedővel befedni, hogy az ölben keletkezett gázokat ne szivhassa magába. Ha az istálló meleg

zetős es tánczvigalom” még most is tartana. Itt tánczolni az öregek azt a szép nemzeti csárdásunkat, most már ök is frakk, klakk és lakkban, monoklivál vagy csiptetővel orrukon és inták utána azt az italt, amit itt bornak neveznek s mitől az ember pótadó nélkül vad almákért kénytelen enni álmában „a jótékonyezél és közzjó érdekében.”

Az evésről jut eszembe, hogy volt Ujlakon egy gyermeket etető és ápoló stb. egyesület nyilvános működéssel; valamint házasságokat megakadályozó egyesület titkos működéssel. Ujlakon a növegyeletnek tagjai voltak mindazon hölgyek kik hajlandók voltak a férjhez menetre, ugyszintén azok, a kik azt mondták, hogy erre nem hajlandók, valamint azok a kik akár mondták, akár nem és már férjhez mentek és az által bevágták utját a nötlenségi adónak. Mert ha ugy haladunk mint jelenleg, ugy egy szép reggel arra ébredünk, hogy nincs feleségünk és mivel elmúltunk 25 évesek, megfizethetjük az adót. A fizetés nem nagy baj volna jelenleg, midőn a gavalér emberrel minden száz forinton felül történik; most volna legezelszerűbb a nötlenségi adót behozni. Méltányos, hogy a ki oly szerencsétlen, hogy nem akar szerencsés lenni: azt ily módon mintegy erővel boldogítsuk. Ez pedig sürgős, mert a jövőben, midőn a hölgyek közhivatalokat fognak elfoglalni, egy esinos urhölgyhöz, a ki — például mondok akkor polgármester lesz, bizony ha megkér valakit, szivesen lesz akár melyik fiatal ember polgármesterné. De valamint ösapúnk nem törődtek azzal, vajjon tintasötét éjjel a holdba fogunk-e nézegetni és ábrándozva az ablak alatt jár-kálni, vagy a telekkönyvbe fogunk-e jár-kálni és nézegetni is? ugy mi is csak a magunk viszonyain ilyekezzünk javítani. Meglehetne ezt kezdeni a növegyelési rendszer megváltoztatásával, mert jelenleg nem arra tanítják a leányokat, hogy a listet nem tudom mivel összekeverik rántás lesz belőle, hanem hogy a köneny és éleny vegyületeket vizet ad; nem

nem volna, igen üdvös, ha a vizes edényeket szalmás trágyával körül rakjuk.)

A teheneknek (nemkülömben hízó ökröknek stb.) 8 R. foku vizzel itatásának czélszerűsége, hasznosságát a tej, hus, zsirproductio oka ugyan azon mennyiségű tápanyagokból, a természetani s állatleletani kiválólag az emésztési természetszerű processusból könnyen és alaposan megmagyarázható, ugyanis:

Az állatok által magukhoz vett táplálék tökéletes megemésztéséhez s kihasználásához — s így a táplálékban foglalt tápanyagoknak tejjé, húsá, zsírrá átváltoztatásához — bizonyos mennyiségű vizet elkerülhetlenül szükséges, ha tehát a tehenek hideg téli időben a meleg ölből kihajtvá a hideg vízből a kútnál igen keveset, vagy éppen semmit sem isznak, (mint rendszerint tenni szoktak), ez az emésztés s így a tej (hus, zsir) productio nagy hátrányára szolgál, s innen van, hogy a tulhideg vizzel itatott vagy is jobban mondva kevés vizet ivó tehenek kevésbbé képesek tejetelni, s a (hustermelők hust termelni) míg ellenben, ha a tehenek 6—8 R. foku vizzel itatnak, ebből elegendő vizet isznak, az elegendő vizzel az emésztés, az elsajátított táplálék kihasználása tökéletesen mehet véghez, ennek folytán a 6—8 R. foku vízből elegendő mennyiségű vizet ivó tehenek sokkal több tejet is adnak, (hízó ökrök több hust és zsir), ugyanazon és annyi takarmány mennyiségéből és pedig a nélkül, hogy a tej minőségében veszítené. (a meleg istállóból felhevült testtel hideg időben a kúthoz itatás végett kihajtott tehenek a tulhideg vízből azért isznak keveset, mert a tulhideg víz elnyelése a meleg testben kellemetlen érzést idéz elő, s így az ivás nem esik nekik jól, tehát nem isznak, nem isznak elegendőt, továbbá a természeti ösztön sugallta okadokból: nehogy megbetegedjenek s valóban a meleg istállóból hideg időben kihajtott állatoknál a tulhideg vizzel megejtett itatás az állatok egészségére is igen káros, ebből igen sok tüdőbaj (tüdőforrozas) s gyomorhaj keletkezik.)

Itassunk tehát legalább fejős teheneinkkel és hízó ökreinkkel 6—8 R. foku vizet, nagy hasznát fogjuk venni.

Hogy pedig fejősteheneink állandón elegendő tejet adjanak s korán el ne züljenek, a jó s egyforma tápláláson (takarmányozáson) kívül igen szükséges a fejésnél okszerűleg s a következőkép eljárni: a fejésnél a tehennel szeliden és szépen kell bánni, a fejést csendben (nagy hang és lármánkül s az ölben idestova jarkálás és mozgás nélkül) kell megejtetni, (mert durva bánásmód mellett s a fejés alatt lármá s mozgalom között a tehén visszatartja tejet és nem ereszt jól le), a tehének a tölgyéből a tejet az utolsó cseppig jól ki kell fejni, nemcsak azért az egy kanáluyi tejtöbbletért, (mely ugyan a legkövérebb, a legvajtartalmasabb szokott lenni,) de azért, mert ha ma egy kanál tejet hagyunk a fejésnél a tehén tölgyébe, holnap már ugyanannyi vagy már több tejet tart vissza, s így a tejmennyiség naponta kevesebb lesz, s a tehén igen korán elzülk, azért borjus szoptatás után is, (mely czélra rendszerint a tehén felöltgyében levő tejet szokták meghagyni) újból meg kell a tehén egésztölgyét fejni, (mit tenni rendszerint nem szoktak) mert kivált a gyege borjuk, nem képesek a tejet az anyjuk tölgyéből egy cseppig kiszopni. Ha a tehén nem akar leereszteni, vagy tejet igen nehezen ereszt le, legjobb egy havaszt, (vagy néhány buzás zsákokat) többrét összehajtvá hidegvízbe mártani, s azt, midőn a víz arról nagyjából lecsurgott, a fejés alatt a tehének a keresztessont és lágyék tájára reátenni; ez eljárás által a legtöbb tehén könnyen fogja a tejet leereszteni, mi gyakorlatilag beigazolt tény.

Amiért is a fent körülírt itatási mód és a fejés körüli okszerű eljárás követését a több és állandó tejtermelés czéljából bátor vagyunk újból az igen tisztelt gazdasszonyainknak melegen ajánlani.

Nagyrevi.

Levelezések.

Nagyröcze, 1885. márcz. 10.

A márczius ötödikén megjelent „Narodnie Noviny“ egy levelet hoz Nagyröczeről, feleletül e lap 8-ik számában megjelent rövidke közleményre. Minthogy e levél ugy szólván ellenem iratott, ellenem, mint a „Gömör-Kishont“ levelezője ellen, kötelességemnek tartom reá felelni az igazság érdekében, de meg azért is, hogy kis városunk társadalmi viszo-

arra tanítják, hogy ha nem szereti majd leendő férje a sárgarépat, de a sültet igen, akkor ezt adjon helyette. — hanem azt tanulja és tudja igen jól, hogy mit eszik és mit szeret a kanári, a tigris és a viziló. A hölgyektől kiknek ez ujítás hatáskörébe vána, erősebb intézkedést nem várhatnak s azért ki kellene mondani, hogy a növegyelet tagjai csak férfiak lehetnek; ök aztán nyíthatnának az egyet udvarán egy udvarlási irodát, ki lehetne adni egy lapot, melyben a házaselet örömei volnának lefestve képzeltből, hátrányai eltakarva a valóságból stb., mert kérem most a gyakorlat századát éljük. Lejártak az idők, midőn a hölgyek kiálltak a lovagvárok erkélyére és néztek, hogy a két imádó levevente miként öli egymást rakásra, és miért? egy bucsucskért, olyan eskőért, a mit a hölgy, egy hétig teleírt zsebkendővel intett, ötszáz lépésről. Akkor a szöktetés is nagyobb élvezet volt, egymás mellett zöld erdőben, kies völgyben. Most? alig lehet egymáshoz szépen szólni, rögtön gyanus: no ezek nem házaspár. És ha fel is ültek a vonatra, csak ott állnak meg, a hol rájuk esengetnek: hogy „Amerika 5 percz. kiszállni,“ a sok lekésést, skatulyahordozást, végre az egész szöktés férfi és hölgy egyenlően megújnak, ha még egy kissé geringyessé akarják tenni a dolgot, legjobb, a bosszuálló apát Pesten bevárni míg a másik vonattal megérkezik és kitevni fejüket az apai „áldásnak“ „a közzjó érdekében.”

Hogy a tárgyra térjek, ott hagytam el, hogy volt egy Gyula barátom és egy jegyese. — hogy is csak? igen, — már biztosan emlékszem, neki volt jegyese, Gyula barátom a közzjó érdekében mindent elkövetett, dalolt, irt, játszott — sőt jegyet is váltott, még a jegyesét is neki kellett próbára vezetgetni, szóval igen megsajnáltam, ezt akartam röviden elmondani és most én is befejezem, „a közzjó érdekében.”

nyaira vonatkozó ferdeit helyreigazítsam. E levél epébe mártott tollal van írva, telve szenvedéllyel s gorombasággal. Fanatiens gyűlölettel támad az „-s. -y” jegy alá bujt levelező, alálva érzi magát, vagdos jobbra-balra, érvelni nem tud, tehát dühög, gorombáskodik. En nem akarom őt sem a gorombaság terén követni, sem művelt emberhez nem illő jelzőkkel való ellátásban tullicitálni, sőt bűnül sem rovom fel neki, lévén ez az ő mindennapi kenyere. De rám ruházott jelzőt visszautasítom, figyelemzetem, hogy kárba veszett munkát végez, amikor az őt jogosan és méltányosan megillető jelzőket másra akarja kenni. Hiába mosdik a szerecsen.

Hogy pedig mennyire megilleti az általa osztogatott jelzők mindenike, alább saját szavaival fogom beigazolni.

De térjünk a dolog lényegére.

E lap 8-ik számában megjelent egy rövidke közlemény, melyben a panszláv clubbá alakuló iparosok körére hívom fel Nagyrőze város elöljáróira figyelmét, s mint újdonságot felemlitem azt is, hogy a Pomocnica hivatalnokai murit tartottak pénztárnokuk házában s az ott elmondott toasztok között két év. tanító toasztja tetszett legjobban. Kis idő múlva Nagyrőze város derék polgármestere be is tiltotta nevezett iparos kört. Hogy helyesen tette, arról tanuskodik a „N. N.” dühöngése, hogy állításom nem volt alap nélküli, bizonyítja a „N. N.” levelezője, ki elismeri, hogy a fiatal Koronák, Ivanok, Turzó stb. egy jobb és szebb aerát voltak megnyitandók nevezett iparoskör életében, s hogy mily irány tetszik oly nagyban a „N. N.” levelezőjének, azt ismeri a n. é. közönség.

Majd neki esik a Rőzén letelepedett idegeneknek, kik itt az intelligencia zömét képezik, az u. n. odkundeseknek s izgatja a polgárságot ellenök, elnevezi kulturtrágerekknek s úgy tünteti fel, mint a polgárság halálos ellenségeit. — Csalódik azonban számításában, mert nem lehet hírlapi dícsérettel s alacsony hízegléssel elnyerni a józan polgárság szeretetét s tisztelést, mit egynemely kulturtráger nagyobb mértékben bír, mint „-s. -y” ur, pedig nem is használ olyatén eszközöket. — Es pedig azért, mert a polgárság józan része ismeri a nevében beszélő s felkérés nélkül polgárvédővé feltöltökötött odkundest, megtudja különböztetni, ki ohajtja felhasználni politikából, számitásból, ki becsüli meg, ki támogatja és segíti ott, ahol támogatni és segíteni kell.

Egyes egyedül a „Národnie Nevin” levelezője az okozója mindazon vizálynak és félreértésnek, mely olykor-olykor a polgárság egy része s az odkundesek közt felmerült s felmerül. De az általa számitásból, mesterségesen felzaklatott szenvedély s e kis város társadalmi alkotó elemeinek egymás ellen való folytonos izgatása még nagyon megbosszulandja magát rajta.

Nem mulasztja el a polgármestert a polgárság nevében megfenyegetni. — Rismu teneatis!!

Érzékenyen sérti a „N. N.” levelezőjét az a kis passus, melyet a Pomocnica jellemzésére felhozam, hogy t. i. egy a járásbírósgától nemzetiességi izgatás miatt elbocsátott díjnokot épen azért zárta kebelére. — Tagadja, hogy nemzetiességi izgatás miatt bocsátott el, annyit azonban megenged, hogy tótdalokat mert e nek elni, azért küldetett el. — Elképzelheti a n. é. közönség, milyennek lehetnek azok a tótdalok, melyek nem elesapását, tehát csak elbocsattatását okozták. — Hogy védelmébe fogadja tanítványát, protegáltját, az nem mutat rossz szívre, követi is „-s. -y” ur nyomdokait, a mennyire tehetsége engedi, „nem rontja s nem hagyja a magyar nyelvet rontani a levegőt, — ott a hol teheti. — Ez az érdeme meg van, de ez még nem képesíti a controller-ságra.

Jellemző azon állítása, hogy én örömmel kölesönzők ki pénzt a Pomocnicából s még is azt uton-utfélen bántom, gyalázom. — Nyerre — mondja — csak „rothadt” szív képes. — Hát hazudni édes —s. -y. ur milyen szív képes? Ugyan mikor vettem én kölesönt a Pomocnicából. Ha a Pomocnica bizalmasa, úgy tudni fogja, ha pedig nem, úgy felvilágosítom, hogy — soha. — En különben a kölesönsegélyző szövetkezetet nem bántom, mert erre nincs is okom, de hazafini kötelelességemnek ismerem, ha az netalán a nemzetiességi izgatás fészkevé, műhelyévé válnék, rámutatni, hogy itt van a baj, melyet orvosolni kell. — Örömmel constatálhatom, hogy erre épen most nincs szükség! Nincs pedig azért, mert a kölesönsegélyző szövetkezet vezérő egyénei kimondották, hogy a betiltott iparos kör tagjainak egyrésze által nagyra növekedett polgári kört meg nem tárik, helyiségökből kiutasítják, mert a pénztintézet nem engedi, nem tűri, nem szenvedí hogy az „N. N.” levelezője és elvtársai vezérlete alatt a „N. N.” és más e fajta lapok által megmetyelvezett kör tagjai e lapok szellemét és irányát meghonosítva, politikát üzennek. — Ha hamarabb ismerete volna a szövetkezet vezérő egyéneinek illetén intencióját a n. é. közönség, bizonyára nem talált volna halás talajra a felőle szárnyaló hir.

Legjobban azonban a muri fáj, a bizalmas muri! Hogy is merte profán toll leírni azt, melyről csak dicsőhymusok szólhatnak a „N. N.”-ben, melyet —s. -y. ur feunkölt s a ünnepelelyhez méltó stylus a páratlanul tudott volna jellemezni. — Annyival is inkább, mivel jóllakott, nála pedig első és mindenekfelett való a has, mert mint mondja, „azt az egy hibát követték el (t. i. a murit tartók), hogy az éhes levelezőt meg nem hívták, — — — mert akkor valószínűleg másképp irt volna.” No pedig lássa édes lovagja a panszláv culturának, belölem nem a has beszél, mert én nem vagyok az, ki elveimet felakasztanám egy vacsoráért, nem! — még egy irnoksáért sem, legyen az bár hercegi. — Hogy a „polgárky”-t is jóllakotja, — az az ön logikai gondolkodásának helyességéről tanuskodik, ily ezimen én is jóllakathatnám az ön példányképét és stylustanárát — Staresevicsét.

De neki velem, nekem pedig végre vele van számadásom. „Neocatostou és bezoatosti”-nak nevezi, hogyha valaki magánmulatságba avatkozik. Nem ön érdemi-e meg e jelzőket, ki a műkedvelő társulat első próbáiról Leibjournaljába a „N. N.”-be a legdurvább ferdeítéssel valótlán dolgokat irt, és ön mert jelzőket osztogatni, ha a valótlán minden commentár nélkül felemlíti valaki? Midőn ön e culturalis intézményt, melyben nem volt semmi megbotránkozható, megtámadja, ez intézményt, mely már idáig is a n. é. közönség becsülését, jóakarátát kivívta s én egy „panszláv hírből — — — compania” (jól van! elfogadom, — még pedig örömmel, — hogy nem a Pomocnica adta, habár annak alárendelt hivatalnokai részt vettek) muriját újdonságkép, felemlitem, kinek a tette érdemi meg inkább a „neocatostou és bezoatosti” nevet, az-enyim-e vagy az ön-é? Itélje meg az elfogulatlanul gondol-

kozó! És a mikor ön, tudva ezt, leírta, — akkor követé el, a legszeledebb szót használva, a legnagyobb jellemtelenséget.

Végre a két evangélikus tanító — ezek közt nincs ifj. Nagy Lajos — toasztjáról mondottakba köt bele. Azt állítja, hogy nem hallottam. Igaza van. Magam nem hallottam, de nekem szavahihető ember mondotta. Különben —s. -y. ur sem tagadja, hogy említett díkeziók elmondattak?! Azt sem ezáfolja meg, hogy az nagyon tetszett?! Ugyan hát mert rotnemek akkor? Ha az illetők resteink, minek mondták el? Ha nem? — nincs ok a támadásra. — Nagyon esalódik azonban —s. -y. ur, ha azt hiszi, hogy én e két toasztra megyének erőlyes kir. tanfelügyelőjének figyelmét akartam volna felhívni. Nem, az egyházi hatóságét. De erről máskor. r. l.

Hangverseny.

A rimaszombati jótékony nőegyesület, a Vöröskereszt fiók egyesületével szövetkezve folyó évi márczius 7 én alapító-kéik gyarapítására, táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendezett a „Három Rőzsa” vendéglő dísztermében. Ugy a hangverseny mint a táncvizigalom egyike volt a legérdekesebbeknek, melyeken utóbbi időben részt vettünk. A két egyesületnek mindenesetre szerencsés gondolata volt a szövetkezés, mert egy tágasabb körben mozogva oly egyéneket nyertek meg közreműködőkül, kik egy a műsor sikeres egybeállítását, mint a hangversenyt követő táncvizigalom sikerét biztosították.

Nagy feladatnak volt tekinthető ez jelen alkalommal már csak azért is, hogy alig pár héttel ezelőtt a helybeli prot. főgymnasium tanári karának hangversenye, — melyen néhány magas színvonalon álló művész esalta városunkba Gömörmege intelligenciáját — méltányolható aggodalomban tartotta a vöröskereszt és nőegyesület hangversenyének rendezőségét s ha másként nem, anyagi tekintetben — legalább kezdetben — a sikernek nem épen teljes reménye keesegteté. De a mibe az asszony belefog, annak sikerülni kell! A két egyesület elnököi: Farkas Abrahámé és Molnár Lajosné nem elégedtek meg avval, hogy az ő firmájok alatt mulasson a nagy közönségnek egy obligat töredeke, hanem hogy s sikert minden tekintetben teljessé tegyék, időt és fáradságot nem kímélve, első sorban arra törekedtek, hogy a jótékony cél eszméjét népszerűsítve, annak a legtágasabb körben pro elytlakát szervezzenek. E tekintetben óriási rész jutott Liszkáné és Raiszné urnóknak, mint alelnököknak, kiknek fáradozása a legteljesebb méltánylást érdemli; ugyszintén a hű Merkuriusnak, Lukács Géának is, ki valóban terhes feladatát sikeresen oldotta meg.

A hangversenyen kitünő erők működtek közre; dalárdánk, mint mindig, ezutal is excellált. Huber Károlynak „Nemzeti zászló” című szerzeményét adta elő hévvel és szabatosan. Kalas Rőzsa k. a. ceterázott; élénk figyelem és tetszés kísérték játékát, melyből az elismerő taps sem hiányzott. Igénytelen kis hangszeret meglepő ügyességgel kezeli, technikája szabatos s az élvezetet, melyet hallgatónak nyújt, a legnehezebb fogásoknál sem csökent. A közönség tapssal s a rendezőség szép kameliacsokorral fejezte ki elismerését.

Mihalik Dezsőné urnó „Ördög Robertból” énekelt egy magándalt Gerző Angéla k. a. zongora kísérete mellett. A művészi műkedvelőnő nagy hir előzte meg; sajnáljuk, hogy csak most, de örülünk, hogy már megismerhettük, a mai hangverseny közönsége pedig ketszeresen örülhet azon, hogy a hozzá kötött reményeket fényesen igazolva látta. Hangja tiszta, kellemes esengős, terjedelmes s a felsőbb hangkörben erős. Tremolói és pianói magasabb képzettségre mutatnak, legfigyelemreméltóbb hangjában lírai légységnek a drámai vervevel való egyesülése, mely főleg néhány magyar népdal előadásában tűnt ki, melyekkel közönségünket elragadta. Rimaszombati városa értékes korszorulat lepte meg Mihalikné urnót, közönségünk pedig perezekig tartó tapssal tünteté ki. Az elismerésből Gerző Angéla k. a. is részt vehetett magának, kinek zongorakísérete művészi gyakorlatosságra vall.

Schmied Erzsike k. a. egyike a legkitünőbb zongorajátzóknak. Mendelsohn „Szentiván éjj álom” című szerzeményét adta elő a Liszt F. átiratában. Általában a Liszt-féle átiratok a legnehezebb concert-darabok, melyeknek szabatos előadása nemesak kitünő technikai és fizikai erőt követel meg, hanem az előadónak át kell érteni a költő intencióit, belelélni magát az író szellemébe, mert csak is ezek teszik lehetővé azt, hogy feladatát sikeresen oldhassa meg. Es Schmied Erzsikéről elmondhatjuk, hogy az előadott concert-darab igényeinek minden tekintetben megfelelt. Keze biztos, játéka hévvel teljes, a legnehezebb fugákon könnyen szalad végig, sokszor észre sem vesszük, hogy ujjai vibrálnak, pedig ilyenkor ezeveg legkellemesebben a zengő hurokkal. A második számban előadott magyar dalok viharos lelkesedésre ragadták közönségünket.

Mit írjunk a wartburgi dalnok-verseny hőseiről Nagy Sándor és Perez Samu urakról? Büszkén valljuk magunknak e két szép hangú énekesünket, kiknek érdemük annyival nagyobb, hogy a mi hangversenyünk szükségképeni kiegészítői lévén, bokros elfoglaltságuk dacára mindíg a legnagyobb készséggel vállalkoznak a jótékony cél előmozdítására. Énekek annyira tetszett, hogy picüket meg kellett toldaniok.

Marzso Károly ur felolvasását*) élvezettel hallgattuk. Ez volt az ő hatyudala, mellyel közönségünköt elbucszott. Három évig tartá derültségben azon társas köröket, melyeken megjelent, s bucsuja is derült volt. Élczes s kiválóan szellemes megjegyzései figyelmünket leköté ugyan, de a legtöbbnek az is eszébe jutott, hogy többé már nem igen lesz alkalma felolvasásaiban gyönyörködni. Azt a szép művirág-csokrot, melyet bucsujára kapott, legszebb emlékei közé sorozhatja, melyről, valahányszor reatekint, az őszinte szeretet hervadhatatlan nefelejtse fog reá mosolyogni.

Ezek voltak a közreműködők. Mind kiváló erők, szerencsés programmal. Es minő publikumot esaltak a „Három Rőzsa” dísztermébe! Valóban a szövetkezett két egyesület derekasan oldotta meg feladatát: nemesak a közönség élvezett, de a kis ruháskákra is tepsére is szép összegek jutottak. A nő- és vöröskeresztes egyesület halás lehet a közreműködők és közönség iránt, — a közönség pedig köszönetet mondhat a két egyesületnek, hogy ily kiváló élvezetben részesíté.

A hangversenyt táncvizigalom követte, melyen a mi hires

*) Lásd tárczarovatunkat.

Szerk.

specialis táncunkat órák hosszáu át körülbelül 80 pár táncolta, s így városunknak és környékének ifju intelligentiája e mulatságon tetemes mértékben képviselve volt. —s.

Nyilvános számadás és köszönet.

A „Rimaszombati s vidéke jótékony nőegylete” és „Veres-kereszt fiók-egylete” által folyó év és hó 7-én tartott közös hangversenyről van szerencsénk következökből megtenni számadásunkat.

Bevétel: 1. Ülőhelyekért befolyt 349 frt 50 kr.

2. Álló helyekért . . . 96 frt 20 kr.

3. Felülfizetésekből . . . 72 frt 50 kr.

összesen . . . 518 frt 20 kr.

Kiadás: . . . 159 frt 63 kr.

Maradvány . . . 358 frt 57 kr.

melyből a nőegylet részére jutalekul . . . 179 frt 28 1/2 kr.

a vereskereszt fiók-egylete r. hasonlag . . . 179 frt 28 1/2 kr. esik.

Feülfizetessel járultak: Fay Gusztávé ő melettsága 15 frt. Molnár Lajosné ő nagysága 10 frt. Farkas Abrahámé ő nagysága 10 frt. Samarjay Jánosné ő nagysága 10 frt. Raisz-Marikovszky Emma ő nagysága 8 frt. Liszka Józsefné ő nagysága 5 frt. özv. Malatinszkyne ő nagysága 1 frt 50 kr. Bézczay László 1 frt. Dávid Nandor 1 frt. Mihalik Dezső 1 frt. Höger Reimund százados 1 frt. Jaksch Vilmos főhadnagy 1 frt. Pilez Gusztáv főhadnagy 1 frt. Dr. Spitzer ezredorvos 1 frt. Madarász Lajos 1 frt. Dapsy József 1 frt. Matolay Bertalan 1 frt. Gellmann Sámuel 1 frt. Wikoukal Henrik 1 frt. Schneider Adolf őrnagy 50 kr. Máriaissi Andor 50 kr., összesen 72 frt 50 kr. azaz hetvenkét frt 50 kr, mely összegek atvételét a jótékony egyletek nevében és megbízása folytán őszinte köszönetünk nyilvánítása mellett ezeuvel nyugtazzuk. Rimaszombati, 1885. márcz. 9-én.

Terhes Pál,

nőegyleti pénztárnok.

Lukács Géza,

vöröskereszt-egyleti pénztárnok.

Nyilvános számadás.

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium nyugdíjintézetének pénztára a f. évi február hó 18-án megtartott hangversenyen beletpi jegyekből 307 frt 50 kr., felülfizetésekből 55 frt 50 kr. összesen 363 frtót bevételezett. Kiadásra volt: posta 6 frt, zene 30 frt, zongora szállítás s hangolás 18 frt 50 kr., emelvény 4 frt 50 kr., nyomdaköltség 15 frt 45 kr., világítás 14 frt 96 kr., teremdíj (1/2) 5 frt, vegyes 7 frt 37 kr. összesen 101 frt 78 kr. E szerint a tiszta jövedelem 261 frt 22 kr. Nyugdíjintézetünk ezen jövedelmét felülfizetéseikkel gyarapították: Fay Gusztáv főispán s báró Bauff György 10—10 frt. Zsembery Adolf 9 frt 50 kr., gr. Serényi János s Hevessy Benedekné 5—5 frt. Hámos József. Lengyel Andor 3 frt 50 kr.ajal, báró Lusénszky Henrikné, Ruthenyi Béla 2—2 frt. Boczkó Dániel, dr. Stern Salamon egyenként 1 frt 50 krral. Vitéz Lajos, Lovasányi Samu, Kubinyi Bertalan, Szomor Dezső egyenként 50 krral, összesen 55 frt 50 krral. Midőn alóirt a fentebbi számadást nyilvánosan közzétenni kedves kötelelességének ismeri, egyuttal a tanári kar nevében halás köszönetét fejezi ki mindazok iránt, kik a hangverseny ezen örvedetes eredményét megjelenésük s áldozatkészüggükkel előmozdítai sziveskedtek. Ajáljuk tanári nyugdíjintézetünket továbbra is a nagyérdemű közönség pártfogására. Rimaszombati, 1885. márcz. hó 11-én.

Zachar Gusztáv,

a tanári nyugdíjintézet pénztárnoka.

Meghívó.

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium önképzököre ma délután 2 és fél óraker a főgymnasium rajztermében szavallatokkal összekötött nyilvános ülést tart, melyre az iskola minden őszinte barátját tiszteletteljesen meghívom. Rimaszombati, 1885. márczius 15.

Bodor István, elnök.

Hírek és vegyesek.

A folyó év első negyede végéhez közeledvén, tiszteletteljesen kérjük olvasóinkat előfizetéseik mielőbbi megújítására s a még hátralékos előfizetési díjak mielőbbi beküldésére, hogy lapunknak az év második negyedében nyomtatandó példányai száma iránt tájékozást szerezhetve, legalább a felesleges kiadásoktól legyünk megkímélve.

Márczius 15. napjának emlékére főgymnasiumunkban ma d. u. 2 1/2 óraker ünnepelely tartatik, mely hazafias szellemű énekből, szavallatból és felolvasásból fog állani. A rendezőség, amint tudjuk, igen megtisztelve érezné magát, ha közönségünk minél nagyobb számban lenne tanuja a zseuge áldozatnak, melyet tanuló ifjuságunk helyez a nagy idők nagy emberei emlékének szentelt oltárra. — Dalárdánk ugyan e nap este 8 óratól kezdve tartja meg szokásos — két hetenkénti — dalestélyét a kaszinó termében. — a polgári olvasó kör pedig, tagjai részére közvacsorát rendez saját helyiségében. — Sajó-Gömörön ugyan e napon „A szabadság nagy napjának megünnepeleül” (?) gyermek-szinielőadás (?) leend, amint ezt a kezünkhoz érkezett szinlap hirdeti — még pedig jótékony célra. A törekvés, — ha már épen szüksége mutatkozott — szép ugyan, de az alkalom és ezim talán-talán nem jól lett megválasztva.

Áthelyezés történt a m. kir. államvasutak helyi mérnök-ségénél Marsó Károly mérnök, társas életünk egyik sokoldalú műveltségéről is előnyösen ismert ifjabb tagja, ki lapunkat is több kedélyes tárcza közleménnyel támogatni szives volt, a rutkai vasut-állomáshoz tététemt át. Helyét az igazgató-ság Hoselitz Ignác mérnökkel töltötte be.

Kinevezés. A gömörmegeyi m. kir. államépítészeti hivatalhoz Bodor Armín (ezelőtt Kohn) — balassa-gyarmati születésű — segédmérnökül neveztetett ki.

Mély gyász érte városunk egyik jelese, Fábry János főgymnasiumi tanár családját. Turesányi Sándor, Isconezi lakos halála folytán. — A megboldogult hosszú életének nagy részét közszolgálatban töltve, kivívta magának a polgári erények legszebb jutalmát, a közbecsülést. — Haláláról a következő gyász-

jelentésből értesültünk! Osv. Turesányi Sándorné, szül. Badinyi Hudoba Eva, gyermekei: Turesányi Teréz, férjzett Fábry Jánosné, férje Fábry János, Turesányi Lujza, férjzett Szlávi Lajosné, férje Szlávi Lajos, Turesányi Ödön és neje szül. Winkler Aranka, Turesányi Antónia, férjzett Rapalszky Juliánné, férje Rapalszky Julián, továbbá Turesányi Pál mint testvér-mélyen megszomordott szívvel jelentik a számos unokák, déd-unokák és rokonok nevében is turesányi és kralovai Turesányi Sándornak folyó hó 11-én, reggeli 7 órakor, életének 80. évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 13-án d. n. 3 órakor fogtak az ág. ev. egyház szertartása szerint a helybeli templomból a sirkertbe örök nyugalomra kísértetni. Béke legyen hantjai fölött! Losonez, 1885. márcz. 11.

Építkezés. Főgymnasiumunk jelentékenyen megnagyobbították még e tavaszon; e célból a szomszédos telek Kovács Jánostól meg is vétetett 1700 o. é. frton. — Weisz Károly kereskedő pedig a piac téren levő házat alakíttatja át díszes épületté.

Káposzta földjeink, mint minden évben, ugy e hó 12-én is ugyancsak zsbongva hirdették a tavasz közeledtét; azaz hogy nem is azok, mint inkább „rása“-mag vetőink, kik jó reményben, zugalódás nélkül türték szent Gergely barátság-talan üdvözlését, mely elől még a bunda is alig tudott meleg védelmet nyújtani.

A Rima titka. A jánosii malom egyik álló kerekén — a vízszínen felül egy 6—7 hónaposnak látszott, koraszülött fiugyermek holt testére bukkantak e hó 9-én. A megejtett orvosrendőri boncolás nem tüntetett fel a hullán gyanus nyomokat, s a meglehetősen kiterjesztett, szigorú vizsgálat sem olyan adatokat, melyek az anyára vallanának; így valószínű, hogy a kiseddél a utok is eltemetve lett, ha csak a tyúk ki nem kaparja.

Magyar kisvárosi élet. Megyénk multjának szakavatott kutatója Mikulik József, ily ezim alatt besátja közre tanulmányát Rozsnyó 16—17-ik századbeli állapota és sorsáról, melyben egykoru feljegyzésre és történet dolgokra támaszkodván és egyszermind mas városi polgárság akkori helyzetére mutatva, külön-külön előadja: milyen viszonyok között és mily jogkörben élt akkor a rozsnyói polgár? hogyan kereste mindennapi kenyerét az őstermelés, ipar és kereskedés terén? milyen oltalomban részesült a hatóságoktól ugy közigazgatási, mint igazságszolgáltatási ügyekben? hogyan magyarosodott meg? befolyt-e és mennyiben a várost érdeklő ügyek ellátására? mely viszonyban állott a megyéhez és földes urához, az esztergomi érsekhez? milyen vala tudományos és vallásérkölesi nevelése? és mily hatást gyakoroltak műveltségi állapotára az ezen századokban lezajlott viharos események? Előttünk látjuk a nagy változást, melyet előbb a hitújítás, azután pedig az ellenreformáció, továbbá a Bebek önzése, a török hódolás, az idegen katonaság és I. Lipót önkényes uralma idézett elő. A könyv bármely állású és foglalkozású olvasónak, az őt leginkább érdeklő tárgya e körbeli multjáról felvilágosítást nyújt, s azért melegen ajánljuk a bennünket oly közelről érdeklő munkát, — melyre szerzőnél Rozsnyón 1 frt 50 krjával előfizetheti, — olvasni szives pártfogásába. Rosz fényt vetne reánk, ha ezen megyénk egyik legtekintélyesebb városa multját tárgyaló munka pártolás hiányában nem jelenhetné meg. Társas egyleteink, isk. könyvtáraink s mivel közönségünk asztaláról nem lenne szabad elzárni munkánk hiányzani. (Szerk.)

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara f. évi márczius hó 16-án délután 3 órakor a kamara saját helyiségében rendes havi ülést tart a következő napirenddel: 1. Elnöki előterjesztések. — 2. A nmélt. kereskedelem és iparügyi miniszterium rendelete, melylyel Sumjác-Vereskő községnek a vásár áttétele tárgyában hozzá intézett kérését véleményeztetni kéri. — 3. Aroktó és Diósgyőr községnek a husméri ipar korlátozása tárgyában hozott szabályrendeletei véleményezése. — 4. A dobsinai ipartestület alapszabályainak véleményezése. — 5. Démuth Károly József, rimabrezói bányai iparos előterjesztése a földlen, bányászatának előmozdítása tárgyában. — 6. Rimaszombat város képviselő testületének kérése az ipariskolai segély felemelése tárgyában. — 7. Miskolcz város polgármesterének megkeresése az iptartörvény végrehajtása tárgyában. — 8. A jolsvai ipartanoda igazgatójának jelentése 1883—4-ik tanévről. — 9. Az osztrák magyar bank kassai fiókja megkeresése a miskolczi mellékhelynél üresedésbe jött bankbírói hely betöltése tárgyában. — 10. Előre be nem jelentett indítványok.

Országos kiállítás. A fővárosi tanács határozata folytán a kiállítás tartama alatt, több iskolaépület olesó lakásokul lesz bebutorozva. A kiállítási olesó lakások használatára csak az van jogosítva, ki arra a szabályszerű díj (35 kr.) lefizetése mellett utalványt nyer. Az utalványtulajdonos az utalványán megjelölt teremben, egy szalmamatraczezal, lepedővel, két párnával, takaróval felszerelt és függönyvel elkülönített vaságynak, továbbá székeknek, felső poleznak, ruhafogasnak, mosdó és ivókészletnek és törülköző használatára van jogosítva. Minden épületben külön női termék állanak rendelkezésre. Ruha- és lábbeli tisztításért külön 5 kr. díj fizetendő. Podgyász és értéktárgyak szelvény mellett a vállalat felelőségére, a ruhatárban tételnek el. A termék és ágyeműek tisztántartása a fővárosi hatóság és orvosi felügyelet alatt áll. Egyes ágyak, vagy külön termék 8—12 szemlyre már előre rendelhetők a fővárosi központi lakás-irodában IV. ker. kötő-uteza, honnan a megfelelő összeg beküldése után a kívánt napokra szóló utalvány posta útján megküldetik. Ily rendelményhez egy 5 kr. postabélyeg csatolandó. Egyletek, társulatok és tömeges látogatók részére előleges bejelentésnél ezer ágy áll rendelkezésre.

Elrabolt és megtalált gyermek. Mint minden franciaia családnál szokás, a Boulevard Haussmann egyik legfényesebb palotájában is megünnepelték a vizkereszt napját. A termék fényesen ki voltak világítva, a kandallóban vidáman lobogott a tűz és valamennyien jókedvűek voltak, mert nagy társaság volt együtt, hogy elfogyassa a hagyományos vizkereszt nap kalácsot és hogy a beléje süttött babszemmél döntsék el, hogy ki legyen az est királya vagy királynője. Egyik élez és tréfas szó érte a másikat, csupán egy hölgy, ki szikrázó szellemével más-kor dísz szokott lenni a főrangú szalonoknak, küzdött ma komor hangulátával. Mikor elérkezett a pillanat, melyben a kalácsot elosztották, általános esend állott be és R-né felhasználta ezt a pillanatot és azt a kívánságát fejezte ki, hogy a kalács-

ból reá jutó részt adnák a legelső koldusnak, kit a véletlen a ház kapujához hoz. A vendégek beleegyeztek és nemsokára rá a szoba egy gyenge, sápadt, a hidegtől didergő fiut hozott a terembe. Azok közül az olasz pifferárok közül való volt, kik a házak előtt és udvarokban zenélni szoktak. A társaság barátságosan fogadta a szegény fiut, ki félénken vett egy darab kalácsot az ezüsttárol. Miután megették a kalácsot, valamennyien kuttatták, hogy kinek jutott a babszem, és lám — a fiu kalácsában került meg. — „Eljen a király!” kiáltották a vendégek. „Ugy látszik, szerenese fia vagy” szolt az egyik „most már válasz magadnak királynét, előre!” A kis pifferáro zavartan járt a teremben körül és sorba nézte a jelenlevő hölgyeket; egyszerre megállt R-né előtt és könnyező szemekkel mondá: „O nagyságos asszony, ön annyira hasonlít az anyámhoz, legyen ön a királyné!” — R-né elsápadt, rászögezte szemeit a fiura és minden ízében reszketni kezdett. Ezt valamennyien természetesnek találták, mert tudták, hogy néhány év előtt Olaszországban elvesztette gyermekét. Utközben rablók támadták meg és míg ezek a kecsiban fosztogattak, az alatt egy asszony, ki a bandához tartozott, megragadta az utazó nő kis fiát és kiabálása és az anya könyörgése daczára magával vitte. A későbbi kutatások eredménytelenek maradtak. — „Anyádra hasonlítok?” kérdi R-né „hát hol van az anyád?” — „Itt van,” szolt a kis pifferáro és rongyos kabátjából kivett egy foszladozó képet, mely női fejet ábrázolt. Alig pillantotta meg R-né az arcképet, felsikoltott örömben, a gyermekét karjai közé zárta és elhalmozta csókjaival. A kép az övé volt, a kis pifferaróban pedig a fiura ismert. E—s.

Hivatalos közlemények.

Gömör-Kishontmegye alispánjától.

Hirdetmény.

2408. sz. — A fennálló törvény és szabályrendelet értelmében megtartandó tavaszi bizottsági közgyűlés határnapja, főispán ur ő méltóságával egyetértve f. év és hó 30-ára s következő napjaira Rimaszombat mezővárosában kitűztetvén, a tanácskozás kiválóbb tárgyait a számadások megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, a rimaszombati járásban üresedésben levő szolgabírói segédi állomásnak választás utján leendő betöltése s más közérdekű ügyek elintézése képezendő, mely intézkedés azzal hozatik a közönség s a t. cz. bizottsági tagok tudomására, hogy utóbbiak a közgyűlésen teljes számban megjelenni s a tanácskozásban részt venni sziveskedjenek.

Kelt Rimaszombatban, 1885. márczius 2-án.

Szontagh, alispán.

Gömörmegye alispán hivatalától.

2733. sz. — A hasznos háziállatok közt a folyó évi márczius hó 1—7-ike közt lefolyt héten — kivéve a rimaszombati járásához tartozó Sajó-püspöki községet, hol 1 ló takonykórosság gyanuja miatt kiirtott, (a boncolás a takonykórosságot igazolta) és 3 ló ugyanazon kórbán gyanusnak mutatkozván zár alá helyeztetett — járvány nem uralgott, ragályozás nem történt.

Rimaszombat, 1885. mart. 9. Szontagh, alispán.

Heti naptár.

	Katholikus	Protestáns	Izraelita
Márt. 15.	V. D. 4. Long.	D. Laetare	Adar 28
" 16.	H. Heribert	Henriette	Adar 29
" 17.	K. Gertrud	Gertrud	Niszon Rosch 1
" 18.	Sz. Sándor, Ede	Anzelm	Niszon 2
" 19.	Cs. József n. a.	József	Niszon 3
" 20.	P. Joákhim	Hubert	Niszon 4
" 21.	Sz. Beuedek	Benjamin	Sab. Vajkro 5

Napirend:

Minden kedden és pénteken polgári ügyekben, szerdán és esütőnapokon fenyítő ügyekben a helybeli kir. törvényszéknél.
Ugyancsak kedden és pénteken a megyei árvászeknél s városi hatóságnál tanácsülés, kivéve az ünnepre eső napokat.
Minden hétfőn, kedden, esütőnapokon nyilvános tárgyalás fenyítő ügyekben a kir. járásbírósnál.
Minden szombaton panaszfelvétel ugyanott, kivéve az ünnepekre eső napokat.
Márcz. 15. d. u. fel 3 órakor emlékünnap a helybeli főgymnasium rajztermében.
" Dalestély a helybeli kaszinóban esti 8 órakor.
" 16—17 Országos vásár Tornallyán és Balassa-Gyarmaton.
" 19. Országos vásár Bánrévén és N.-Röczen.

Felelős szerkesztő: Rábely Miklós.

Magán-hirdetések.

Egy jó karban levő

tekeasztal

a hozzátartozó szerelvényekkel együtt jutányos áron eladó. — Hol! megmondja e lap kiadója.

Naponta friss

bécsi tormás virsli

és egyéb meleg és hideg étkek, ugyszintén igen finom — saját kezelésű

visontai vörös, apezsi schiller és fehér borok a legjutányosabb árak mellett mindenkor megtalálhalók Rimaszombatban

Toth Pál vendéglőjében.

A „Gömörmegyei Nép- és Iparbank“ a nála legalább egy évre elhelyezett betétőkék után 1885. január 1-étől 5% kamatot fizet.

Az igazgatóság.

4—10

Szappanos üzlet eladás.

Miskolczon néhai Kopácsi Károly szappanos üzlete, az üzleti műszerek, felszerelések és árukkal — az üzleti helyiség bérbeadása mellett — eladó.

Miskolczon ezen üzlet e nemben legelső. Értesítést ad

Szeremley Lajos,

2—3 végrendeleti végrehajtó, Miskolczon.

Egy föloszlatandó gazdaság

következtében a következő ingóságok lesznek szabad kézből eladandók, u. m.

1. Kilencz köpű méh, melyek jól kiteleltetve anyácul használhatók.
2. Mintegy husz szekérből álló szénaboglya.
3. Négy darab fejős tehén.
4. Négy darab üsző tino.
5. Tiz darab jó faj sertés, melyek közül 4 db 2 éves, 6 db 1 éves.

Venni szándékozók jelentkezhetnek Zeherjén a paplakon.

Cseplőgépeladás.

Egy egészen új, csak 3 hónapon át használt cseplőgép és hozzá tartozó gözmozdony, a tagosítás által változott birtoklási állapotok miatt eladóvá tétetvén, elárúsítására a folyó 1885. évi márczius hó 27-én délután 3 órakor Rimaszombatban, a városházánál

önkéntes nyilvános árverés

fog megtartatni.

Kikiáltási ár 3000 frt, a többi árverési feltételek alólírottnál előzetesen is megtudhatók.

1—2.

Lengyel Pál,

mint a tulajdonosok megbízottja.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, eperjesi-ut 6. szám és Kassa mellett a Csermelyvölgyben.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek, a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával, ezélszerűen s gondosan gyártott jó hirnevű gépeit a közeledő tavaszi időnyre, nevezetesen: Sorba-vetőgépeket, szórva-vetőgépeket ekéket, boronákat, hengereket, lókapákat, tengeri-morzsolókat, Backer és magtárrostakat, továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgepeket, gőzkazánokat, szeszgyári berendezéseket és pedig: Henze-főzők, kavaro készülékek, malata- és burgonya-zuzókat stb. Csermelyvölgyi gazd. gépgyárunkban gépgyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan.

Képes árjegyzéket gazd. gépeinkről, valamint árjegyzék öntődnék készítményeiről, kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

4—*